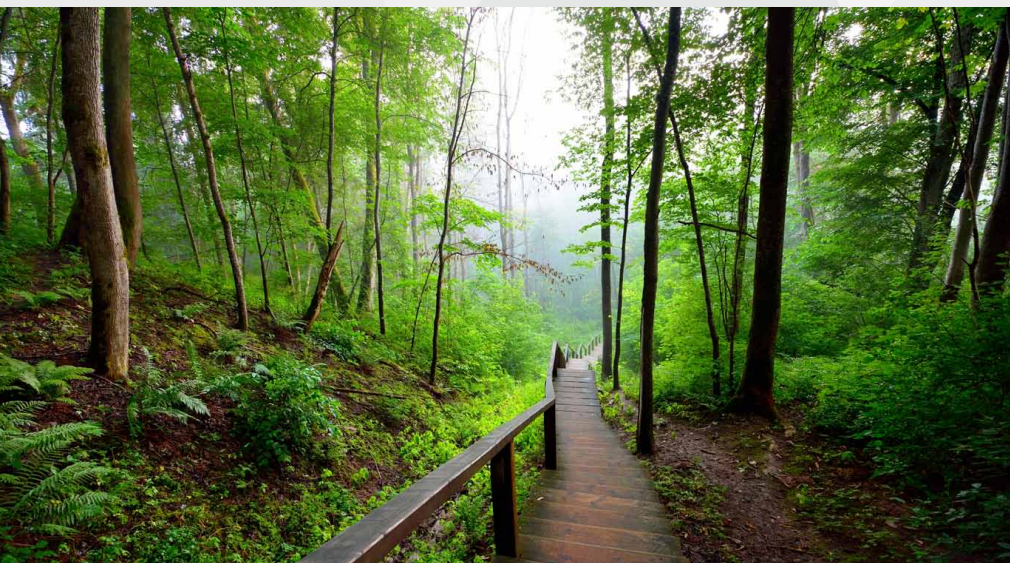

TURAJDA. TURAJIDAS GRAVAS UN ALAS

Skats Gaujas ielejā

Gūtmaņala

Turaidas pils

Foto: Siguldas TIC arhīvs

i Maršruts. Piemērots ceļotājiem, kuriem interesē Gaujas senlejas krastos esošie dabas un kultūras pieminekļi. Tieši dabas apstākļi, ģeoloģiskās norises pēdējo 10 000–15 000 gadu laikā un to rezultāts – sarežģīts reljefs, stāvas gravas un krasta palikšņi to saskarsmes vietās, uz kuriem cēla pilis, ir iemesls, kādēļ šeit tapa lībiešu nocietinātās apmetnes, ko pēcāk nomainīja vācu no laukakmeņiem celtās monolītās mūra pilis. Ja nebūtu ledāja veidotās Gaujas senlejas, Siguldas dabas un kultūrainava būtu pavisam citāda!

☀ Ieteicamais laiks. Aprīlis – oktobris. Īpaši ieteicams ievu ziedēšanas, krāsaino rudens lapu laikā un skaistās ziemas dienās, kad nav daudz sniega, kas netraucē iešanu pa takām. Piemērots ir arī agrs pavasaris, kad koku un krūmu lapotne neaizsedz skatus uz senleju.

➔ Garums. ~ 6 km.

🕒 Ilgums. Puse dienas vai 1 dienas maršruts.

☰ Maršruta gaita
Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs "Gūtmaņala" – Vikmestes ieleja – Taurētāju un Rata kalns – Kārļa kalns – Turaida – Turaidas muzejrezervāts – Dainu kalns – kāpnes, kas ved no Dainu kalna lejup līdz Gaujai – Turaidas iela (Gauņu grava) – Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs "Gūtmaņala".

🏠 Grūtības pakāpe. Vidējas grūtības. Atsevišķi posmi – Gaujas senlejas krasti, Vikmestes ieleja – var būt grūtāk pārvarami to stāvuma dēļ.

🚶 Ceļa segums
Asfalta segums (Turaidā), meža ceļi vai ceļš ar grants segumu, takas, koka kāpnes senlejas un tās pieteku krastu nogāzēs.

📍 Sākums/beigu punkts
Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs "Gūtmaņala".
57.17633, 24.84699

📍 Marķējums
Dabā maršruts nav marķēts.

📏 Attālums no Rīgas. 55 km.

🚌 Sabiedriskais transports.
Līdz Siguldai var nokļūt ar vilcienu, kas posmā Rīga–Sigulda kursē 8–9 reizes dienā, vai ar autobusu un tālāk līdz Turaidai ar pilsētas autobusu – Krimuldas vai Inciema autobusi, pietura "Turaida", vai kājām (5 km).

! Der zināt! Maršruta veikšanai nepieciešami piemēroti apvidus apavi un Turaidas apvidus karte. **Koka kāpnes mitrā laikā var būt slidenas. Ieleja Turaidas muzejrezervātā ir par maksu.** Katrs pats ir atbildīgs par drošību maršruta veikšanas laikā. Glābšanas dienesti: 112.

! Iesakām! Šo maršrutu var apvienot ar Siguldas vai Krimuldas apskates maršrutu vai kādu no to daļām.

📱 Enter Gauja mobilā lietotne

GooglePlay

AppStore

SERVISS

i | Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs
Sigulda, Ausekļa iela 6, 67971335, info@sigulda.lv
www.tourism.sigulda.lv

i | Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs "Gūtmaņala"
Sigulda, Turaidas iela 2a, +371 61303030
info.gutmanala@sigulda.lv, www.tourism.sigulda.lv

🏠 | Bīriņu Pils
Limbažu novads, Vidrižu pagasts, Bīriņi, 64024033,
hotel@birinupils.lv, www.birinupils.lv

🏠 | Krimuldas muiža
Sigulda, Mednieku iela 3, 29111619
info@krimuldasmuiža.lv, www.krimuldasmuiža.lv

🏠 | Atpūtas komplekss "Reiņa trase"
Krimuldas nov., Krimuldas pag., "Kalnzaķi",
29272255, administracija@reinatrase.lv, www.reinatrase.lv

🏌️ | Siguldas Futbolfolga parks
Krimuldas nov., Krimuldas pag., "Kraujiņas", 26022919,
info@impresso.lv, www.siguldasfutbolfolgaparks.lv

APSKATES OBJEKTI

1 | Siguldas novada Tūrisma informācijas centrs "Gūtmaņala" 57.17633, 24.84699

2 | Tautas parks

Labiekārtota teritorija Gaujas senlejas labā pamatkrasta nogāzē, kur atrodas vairāki populāri tūrisma objekti – Gūtmaņala, Viktora ala un Mazā ala. Kādreizējās Gaujas vecupes vietā izveidots uzpludināts **dīķis**. Tā krastā Gaujas senlejas nogāzē redzami nelieli smilšakmens **atsegumi**.

Pievērs uzmanību! Parka koki ir noauguši ar bagātīgu sūnu un ķerpju "paklāju". Šeit var iemācīties iepazīt biežāk sastopamās ķerpju sugas. Pavasaros apkaimē bagātīgi zied zilās vizbulītes, baltie un dzeltenie vizbuļi, pavasara mazpurenīte un citi pavasara augi.

3 | Gūtmaņala 57.17609, 24.84259

Vairāk nekā gadsimta garumā Gūtmaņala ir populārs apskates un tūrisma objekts. Tā ir platākā (12 m), augstākā (līdz 10 m) un apjoma ziņā – viena no varenākajām Latvijas alām. Gūtmaņalu gan drīzāk var dēvēt par alveidīgu nišu, jo tās garums pretstatā pārējiem izmēriem ir tikai 18,8 m. Ala ir ne tikai interesants ģeoloģisks piemineklis, bet arī nozīmīga kultūrvēsturiska un nostāstiem (populārākais par Turaidas Rozi) apvīta vieta. Tās līdz galam nenovērtēta vēsturiskā vērtība ir **senie uzraksti** uz alas sienām un griestiem, no kuriem vecākie saglabājušies no 17. gs. beigām. No alas iztek **avots**, kas turpina to veidot arī mūsdienās.

Pievērs uzmanību! Gūtmaņalā ar smilšakmens atsegumu saistītas dažādas augu un dzīvnieku sugas. Melnais "apsūbējums" ir ķerpis – melnā cistokoleja. Uz atseguma aug saldskanītes (paparde), trauslā pūslīšpaparde un tādas sūnas kā mēlītes vijzobe un parastā konusgalvīte (tuvāk ūdeņiem). Nelielos iedobumos ligzdu iekārto paceplītis.

4 | Viktora ala 57.17609, 24.84259

Atrodas blakus Gūtmaņalai. Alas garums ir 5,9 m, platums 6,8 m, augstums pie ieejas 4,8 m.

5 | Mazā ala 57.17502, 24.84126

Alas garums ir 14 m, augstums pie ieejas – 3,6 m. No tās izplūst spēcīgs kāpjošais **avots**.

6 | Vikmestes ieleja 57.17179, 24.83682

Gaujas labā krasta pieteka ir izveidojusi dziļu gravu ar stāvām nogāzēm, kuras lejtecē izveidojušies nelieli (lejasdaļā ap 4 m) smilšakmens **atsegumi**. Gravas labajā (rietumu pusē) paceļas ar mežu apaugušais **Vikmestes pilskalns**.

7 | Taurētāju kalns 57.17303, 24.83724

Vikmestes upītes dziļās gravas un Gaujas senlejas labā pamatkrasta saskarsmes vieta, kuras augšpusē var nokļūt pa koka kāpnēm.

8 | Rata kalns 57.177428, 24.835614

Ar mežu apaugusi apkaimes augstāka vieta (93 m vjl., ap 81 m virs Gaujas upes līmeņa).

9 | Kārļa kalns 57.18152, 24.84545

Ar mežu apaudzis pilskalns, kas atrodas Igaunju gravas nogāzē – tieši iepretim Turaidas pilij.

Dabas aizsardzības pārvalde ir takas izveidojusi un uztur.

Ja redziet, ka nepieciešami uzlabojumi, ziņojiet

+371 64107230; +371 67509545 vai **vidzeme@daba.gov.lv**

Pievērs uzmanību! Posmā no Taurētāju kalna līdz Turaidai ceļš iet gar Gaujas senlejas pamatkrasta malu, kur redzami aizsargājami nogāžu meži (ozols, liepa, lazda, kļava), liela izmēra mirusi koksne, kas ir mājvieta dažādām, t.sk. retām gliemju, vaboļu un sēņu sugām. Redzami dzeņu un dzilnu sakalti koki.

10 | Turaidas muzejrezervāts 57.18306, 24.85060

Turaidas muzejrezervātā (42 ha) apskatāmi Baltijas mērogā izcili kultūras un vēstures pieminekļi, kas aptver 1000 gadu ilgu laika posmu: **Turaidas muiža**, pie kuras dīķa pavasaros var novērot zalkšus, kas barojas ar vardēm, **Turaidas Rozes piemiņas vieta**, blakus kurai atrodas **diža liepa**, kas, pēc nostāstiem, dēstīta uz Turaidas Maijas kapa. **Turaidas Evanģēliski luteriskā baznīca**, **Tautasdziesmu parks** ar **Dainu kalnu**, kura nogāzē no nelielā smilšakmens atsegumā esošas **alas** iztek **Skandinieku avotiņš**, ko atklāja 1982. g., attīrīja un labiekārtoja. No Dainu kalna pastaigu takām atklājas viens no skaistākajiem skatiem uz **Turaidas pili**. Dainu kalna un Turaidas pils nogāžu meži ir laba dzeņveidīgo putnu vērošanas vieta. Parka nogāzēs sastopami eži, āpši, sturnas. Apskatāms liepu "aplis", kas radies, no viena celma izaugot atvasēm. Gar kāpņu malām (kāpjot lejup uz Gauju) – nogāžu mežu biotopi. **Apskates objektā jāmaksā ieejas maksa!**

11 | Turaidas pils

Pievērs uzmanību! Turaidas un Krimuldas apkaime ir viena no kukaiņiem bagātākajām Latvijas teritorijām. Iemesls kukaiņu daudzveidībai ir vecie lapkoku meži Gaujas senlejas nogāzēs, kas ir mājvieta daudzām retām vaboļu sugām, piemēram, blāvai briežvabolei vai sarkangalvas ugunsvabolei. Atklātās vietās redzamas dažādas tauriņu sugas, bet Gaujas krasti ir piemēroti spārnu vērošanai. Labākais laiks kukaiņu iepazīšanai ir maijs–jūlijs.

12 | Igaunju grava 57.181981, 24.847802

Gaujas senlejas labā krasta grava ar mazu strautiņu, pa kuru izbūvēts Siguldas–Inciema (P8) ceļš. Gravas austrumu krastā, kurā slejas Turaidas pils, 2002. g. februārī bija novērojama Latvijas apdzīvotām vietām salīdzinoši reta ģeoloģiska parādība – **noslīdenis**, kura pēdas ir redzamas arī šodien kā krūmiem apaugusi nogāze. Igaunju gravas stāvo nogāzi, ar kuru beidzas Turaidas pilskalns, sauc par **Slakteru krauju**.

13 | Slakteru leja